

This Question Paper contains 16 printed pages.
(Part - A & Part - B)

Sl.No. 2002538

129 (G)
(MARCH, 2020)
SCIENCE STREAM
(CLASS - XII)

પ્રશ્ન પેપરનો સેટ નંબર જેની સામેનું વર્તુળ OMR શીટમાં ઘટ્ટ કરવાનું રહે છે. Set No. of Question Paper, circle against which is to be darken in OMR sheet.
20

Part - A : Time : 1 Hour / Marks : 50

Part - B : Time : 2 Hours / Marks : 50

(Part - A)

Time : 1 Hour]

[Maximum Marks : 50

સૂચનાઓ :

- 1) આ પ્રશ્નપત્રના ભાગ - A માં હેતુલક્ષી પ્રકારના 50 પ્રશ્નો છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
- 2) પ્રશ્નોની ક્રમ સંખ્યા 1 થી 50 છે અને દરેક પ્રશ્નનો ગુણ 1 છે.
- 3) કાળજીપૂર્વક દરેક પ્રશ્નનો અભ્યાસ કરી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરવો.
- 4) આપને અલગથી આપેલ OMR પત્રકમાં જે તે પ્રશ્ન નંબર સામે (A) O, (B) O, (C) O, (D) O આપેલા છે. તે પ્રશ્નનો જે જવાબ સાચો હોય તેના વિકલ્પ પરના વર્તુળને પેનથી પૂર્ણ ઘટ્ટ કરવાનું રહેશે.
- 5) પ્રશ્નપત્રકની ઉપરની જમણી બાજુમાં આપેલા પ્રશ્નપત્રક સેટ નં. ને OMR પત્રકમાં આપેલી જગ્યામાં લખવાનું રહેશે.

1) આયુર્વેદ એટલે..... ?

(A) આયુઃ અસ્મિન્ ન વિદ્યતે

(C) આયુઃ ક્ષયો ગચ્છતિ સ આયુર્વેદઃ

(B) આયુઃ અસ્મિન્ વિદ્યતે સ આયુર્વેદઃ

(D) આયુઃ અધો ગચ્છતિ સ આયુર્વેદઃ

2) જ્યોતિષમ્ કસ્ય અન્નમ્ અસ્તિ ?

(A) નિદાનસ્ય

☒ (C) વેદસ્ય

(B) આયુર્વેદસ્ય

(D) ઉપનિષદઃ

3) વરાહમિહિરના પિતા કોણ હતા ?

☒ (A) આદિત્યદાસ

(C) વિદ્યાપતિ

(B) વિશ્વનાથ

(D) અદ્વૈતાનાથ

4) मानवस्य मनः कीदृशं वर्तते ?

(A) श्रेष्ठम्

(B) शुभम्

~~(C)~~ हृत्प्रतिष्ठम्

(D) अशुभम्

5) कीदृशानि द्रविणानि धेहि ?

~~(A)~~ श्रेष्ठानि

(B) रमणीयानि

(C) सुभगानि

(D) दक्षाणि

6) सर्वम् आत्मवशम् ?

(A) क्रोधः

~~(B)~~ सुखम्

(C) दुःखम्

(D) भयम्

7) कस्मात् हि आयुः लभते ?

~~(A)~~ आचारात्

(B) धनाद्

(C) विचारात्

(D) विद्यायाः

8) पृथ्व्याः कः गुणः अस्ति ?

(A) चंशजः

(B) माधुर्यः

(C) चंचलम्

~~(D)~~ धीरः

9) જળનો સ્વભાવ કેવો હોય છે?

(A) સ્થિર

✓(B) શુદ્ધ

(C) ઉર્ધ્વગમન

(D) ગુણી

10) વનવાસના આરંભકાળમાં પાંડવો ક્યાં રહેતા હતા?

✓(A) દ્વૈતવનમાં

(B) ઈન્દ્રપ્રસ્થમાં

(C) લાક્ષાગૃહમાં

(D) અયોધ્યામાં

11) ધન સંપત્તિમાં ઉત્તમ શું છે?

(A) સુવર્ણ

(B) શસ્ત્ર

(C) શાસ્ત્ર

✓(D) જ્ઞાન

12) દયાનો સાગર કોણ છે?

(A) લક્ષ્મી

(B) કાલિકા

✓(C) શારદા

(D) ઉમા

13) कुंभकर्णनी धृष्ट्या शुं एतल्ल?

(A) निन्द्रासनम्

☒ (B) इन्द्रासनम्

(C) भोजनम्

(D) ज्ञानप्राप्तिः

14) भूमृतः पदस्य कोऽर्थः?

(A) खगाधिपः

(B) जनाधिपः

(C) देवादिदेवः

☒ (D) जनार्दनः

15) धर्मतः किं लभते?

(A) गतिम्

☒ (B) बहुमित्राणि

(C) चिन्ताम्

(D) सुखम्

16) यक्ष - युधिष्ठिर संवादे पार्थः कः आसीत्?

(A) कृष्णः

(B) अर्जुनः

(C) यक्षः

☒ (D) युधिष्ठिरः

17) 'उदन्तः' पदस्य कोऽर्थः ?

- (A) पर्वत
- (B) नावुं
- ☒ (C) वायु
- (D) रक्षा

18) रागः कुत्र स्थायी भवति ?

- (A) कटे
- ☒ (B) शुक्ले
- (C) पटे
- (D) शुक्लपटे

19) धान्यं के यच्छन्ति ?

- (A) वैद्याः
- ☒ (B) कृषकाः
- (C) सैनिकाः
- (D) भगवान्

20) के दुःखं परिहरन्ति ?

- ☒ (A) वैज्ञानिकाः
- (B) निर्मातारः
- (C) साधवः
- (D) तन्तुवापाः

21) જીવનનું પ્રથમ સુખ કયું છે?

(A) ધન

(B) શિક્ષણ

☒ (C) સ્વાસ્થ્ય

(D) દાન

22) પયઃ કદા પિબેત્?

☒ (A) સવારે

(B) સાંજે

(C) બપોરે

(D) રાત્રે

23) ઝરણાઃ અર્થાત્.....?

(A) પક્ષીઓ

☒ (B) સર્પો

(C) પશુઓ

(D) જીવમાત્ર

24) પ્રજાપતિઃ કં વર્ણં પ્રોક્તવાન્?

☒ (A) વ

(B) મ

(C) ચ

(D) પ

25) સ્વભાવથી કોણ ફૂર હોય છે?

(A) દેવા:

✓(B) અસુરા:

(C) માનવા:

(D) અશ્વિનીકુમારા:

26) ધીમતામ્ કાલઃ કેન પ્રકારેણ ગચ્છતિ?

(A) વ્યસનેન

(B) ક્રીડાવિનોદેન

(C) કલહેન

✓(D) કાવ્યશાસ્ત્રવિનોદેન

27) 'અહહ! મહાપદ્મે પતિતોઽસ્મિ' ઇતિ કઃ અવદત્?

✓(A) પશિક

(B) વાધ

(C) વૃદ્ધપુરુષ X

(D) ચતુર ભાણસ X

28) કુતઃ વિનીતાનાં લજ્જા વા કૃતચેતસામ્?

(A) મોહઃ

✓(B) બોધઃ

(C) ક્રોધઃ X

(D) શોકઃ X

29) પર્યાકુલહૃદયયા કતિ વર્ષાણિ ઉક્તાનિ?

(A) ચત્વારિ

(B) ત્રયોદશ

☒ (C) ચતુર્દશ

(D) ત્રીણિ

30) વૈદિકસ્ય વિવાહવિધેઃ આત્મા કઃ ?

☒ (A) સત્તપદી

(B) સમાનં સહભાગિત્વમ્

(C) પ્રદક્ષિણા

(D) સર્વપ્રાણિનાં મિત્રતા

31) ભારતીય પ્રાચીન જીવન પદ્ધતિમાં કેટલા સંસ્કારની પરંપરા પ્રચલિત છે ?

(A) પાંચ

☒ (B) સોળ

(C) બત્રીસ

(D) છત્રીસ

32) ભારત દેશે કાલે કાલે મહાપુરુષાઃ જીવનં કસ્મૈ સમર્પયન્તિ?

(A) પર્યટનાય

(B) સદ્વિદ્યાયૈ

☒ (C) દેશસેવાયૈ

(D) માતૃસેવાયૈ

33) जनेषु सद्विद्याम् उपदिश्य किं प्रकाशयेत्?

- (A) प्रकाशम्
- (B) ध्वनिम्
- (C) ज्ञानम्
- ☒ (D) सत्यम्

34) पुतलिकानां मूल्यं कीदृशम् आसीत्?

- ☒ (A) भिन्नं भिन्नम्
- (B) न्यूनम्
- (C) समानम्
- (D) अनिश्चितम्

35) જીવનને ઉત્તમ બનાવવા માટે મહત્વનું પરિબળ કયું છે?

- (A) કથા
- ☒ (B) ઉપદેશ:
- (C) ન્યાય:
- (D) વેદ:

36) रामानुगो केन न अस्ति?

- (A) रामायणेन
- (B) परिणामेन
- (C) विकारेण
- ☒ (D) यौवनेन

37) शूद्रकस्य राजसभायां शुकम् कः आनयति ?

(A) शूद्रकः

(B) हारितः

☒ (C) कन्या

(D) मुनिः

38) 'पित्रेयः' कस्य नाम ?

(A) चेटस्य ✗

(B) नायकस्य ✗

☒ (C) विदूषकस्य

(D) शकारस्य ✗

39) का परितुष्टा यास्यति ?

☒ (A) अल्पमूल्या

(B) चेटी

(C) वसन्तसेना

(D) रत्नावली

40) शब्देषु सत्सु अपि किं निःशब्दम् ?

(A) मनुष्यः

(B) वाचकः

(C) कविः

☒ (D) पुस्तकम्

41) પૂર્વ પુરતકઃ કેવાં રાત્તહરૂપમ્ ભવતિ રગ ?

(A) પદ્યાનાં રાત્તહરૂપમ્

✓ (H) તાટપત્રાણાં રાત્તહરૂપમ્

(C) ગદ્યાનાં રાત્તહરૂપમ્

(D) ઘટપત્રાણાં રાત્તહરૂપમ્

42) મુદ્રા કસ્ય સાધનમ્ ?

(A) ક્રયસ્ય

(B) વિક્રયસ્ય

✓ (C) વિનિમયસ્ય

(D) વ્યવહારસ્ય

43) કાગળની મુદ્રા ક્યારે અસ્તિત્વમાં આવી ?

✓ (A) અઢારમી - ઓગણીસમી સદીમાં

(B) પહેલી - બીજી સદીમાં

(C) ચોથી સદીમાં

(D) ઈસવી સન પૂર્વ

44) કયા ન્યાયમાં એવું કહેવામાં આવ્યું છે કે જે કાર્ય આપણો વ્યાપાર નથી તેમાં પ્રવૃત્ત ન થવું.

(A) ફક્ષરસન્યાયઃ

✓ (B) અવ્યાપાર - વ્યાપારન્યાયઃ

(C) ઉપસર્ગન્યાયઃ

(D) ઉપરવૃદ્ધિન્યાયઃ

45) "કેશવં પતિતં દૃષ્ટ્વા પાણ્ડવાઃ હર્ષમાગતાઃ" કસ્ય ઉદાહરણમ્ અસ્તિ ?

(A) વિરોધસ્ય

✓ (B) વ્યાજસ્તુતેઃ

✓ (C) શ્લેષસ્ય

(D) અર્થાન્તરન્યાસસ્ય

46) કસ્મિન્ કન્દસિ પ્રત્યેકં ચરણે દ્વાદશ વર્ણાઃ પ્રવર્તિ ?

- (A) વસન્તતિલકાયામ્ (B) આર્યાયામ્
(C) શાર્દૂલવિક્રીઢિતે (D) વંશસ્થે

47) કયા ગૃહ્ય સૂત્રને પ્રાચીનતમ માનવામાં આવે છે ?

- (A) આશ્વલાયનઃ (B) સામવેદ
(C) ઋગ્વેદ (D) અથર્વવેદ

48) મા નિષાદ પ્રતિઢાં ત્વમગમઃ શાશ્વતી સમાઃ । ઇતિ કઃ ઉવાચઃ ?

- (A) મહર્ષિઃ વાલ્મીકિઃ (B) રામઃ
(C) નિશાદઃ (D) જાનકી

49) કઈ સંસ્થામાં મહાભારતની સમીક્ષિત આવૃત્તિ તૈયાર કરવામાં આવી છે ?

- (A) ઓરીએન્ટલ ઈન્સ્ટિટ્યુટ બેંગ
(B) બનારસ હિન્દુ વિશ્વ વિદ્યાલય
(C) ભાંડારકર ઓરિએન્ટલ રિસર્ચ ઈન્સ્ટિટ્યુટ
(D) ગુજરાત યુનિવર્સિટી

50) હિતોપદેશનામકસ્ય ગ્રન્થસ્ય કર્તા કઃ ?

- (A) ચરકઃ (B) ઘાણધત્તઃ
(C) વિષ્ણુગુપ્તઃ (D) નારાયણ ઘટ્ટઃ

129 (G)

(MARCH, 2020)
SCIENCE STREAM
(CLASS - XII)

(Part - B)

Time : 2 Hours

[Maximum Marks : 50]

સૂચનાઓ:

- 1) સ્પષ્ટ વંચાય તેવું હસ્તલેખન બાળવવું.
- 2) આ પ્રશ્નપત્રના ભાગ-B માં ચાર વિભાગ છે અને કુલ 1 થી 21 પ્રશ્નો આપેલા છે.
- 3) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. આંતરિક વિકલ્પો આપેલા છે.
- 4) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
- 5) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો.
- 6) પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમમાં લખવા.

વિભાગ - A

અધોલિખિતસ્ય ગદ્યલ્પણસ્ય અનુવાદં કુરુત ।

[4]

- 1) एकदा एकस्यां नृपसभायां कश्चित् वैदेशिकः यणिक् समागतः । तस्य पार्श्वे काष्ठमयः सुन्दर्यः कलात्मिकाः आकारेण प्रकारेण भारेण रूपेण रागेण च समानाः तिस्रः पुत्तलिकाः आसन् । राजसभायाम् उपस्थितः असौ यणिक् ताः पुत्तलिकाः नृपं प्रदर्शयति । नृपतिः स्वकरकप्रलयोः गृहीत्वा ताः पश्यति । कलात्मिकाः ताः नृपतेः मनः हरन्ति । नृपतिः तं यणिकं प्रशंसति, स्वकीयां प्रसन्नतां च प्रकटयति ।

અથવા

સમન્નઃ - કુમાર,

5 કુતઃ ક્રોધો વિનીતાનાં લજ્જા વા કૃત ચેતસામ્ ।

મયા દૃષ્ટં તુ તદ્દુષ્ટ્યં તૈર્વિહીનં તપોવનમ્ ॥

મરતઃ - કવ્ય ગતા ઇતિ શ્રુતાઃ ।

સમન્નઃ - અસ્તિ કિલ્ કિલ્કિન્ધા નામ વનૌકસાં નિવાસઃ । તત્ર ગતાઃ ।

મરતઃ - હન્ત, અવિજ્ઞાત પુરુષવિશેષાઃ ખલુ વાનરાઃ । દુઃખિતા પ્રતિવસન્તિ ।

[4]

* અધોલિખિતામ્ અનુષ્ઠેય પઠિત્વા પ્રશ્નનાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃત-માધ્યાનાં લિખત ।

- 2) વિવાહેન વિધિના વધોઃ વારમ્ય ચ આત્મનોઃ એક્યં સાધ્યતે । અર્થાત્ ગરીંણ પ્રિત્ની અપિ ચધુવરી આત્મના એકત્વં ભજતઃ । આત્મનઃ એકત્વત્વાત્ ઉપયોઃ ગમનસ્ય દિશા ગતિશ્ચ સર્વત્ર સમાનતાં ભજતઃ । દિશાયાઃ સમાનતા અર્થાત્ વિચારમ્ય એકતા । ગતેઃ સમાનતા અર્થાત્ ઉપાનિ સમાનં સહમાગિત્વમ્ । ચધુવરી યદા ગમાનમેવ વિચારયતઃ સમાનં ચ ઉપાંગં કુરુતઃ તદા તૌ ગૃહસ્થાશ્રમસ્ય લક્ષ્યમવશ્યમેવ પ્રાપ્નુતઃ ।

પ્રશ્ના :

- ક) વિવાહેન વિધિના વધ્યાઃ વારમ્ય ચ આત્મનઃ કિં સાધ્યતે ?
 છ) દિશાયાઃ સમાનતા કિમસ્તિ ?
 ગ) ક્વદા ગૃહસ્થાશ્રમસ્ય લક્ષ્યમવશ્યમેવ પ્રાપ્નુતઃ ?
 ઘ) કસ્મિન્ સમાનં સહમાગિત્વમ્ અસ્તિ ?

[4]

* અધોલિખિતાનાં પ્રશ્નનાનામ્ ઉત્તરં માતૃમાધ્યાનાં લિખત ।

- 3) સદેહની બાબતમાં મુસાફર શું વિચારે છે ?

- 4) કેટલી એ રામનો વનવાસ કેમ ખાત્યો હતો ?

વિભાગ - B

[4]

* અધોલિખિતાનાં પદ્યાનાં માતૃમાધ્યાનામ્ અનુવાદં કુરુત ।

- 5) સુષારથિરશ્વાનિવ યન્મનુષ્યાન્ને નીયતે ભીશુભિર્વાજિન इव ।
 હત્પ્રતિષ્ઠં યદજિરં જવિઠં તન્મે મનઃ શિવસહૃત્પમસ્તુ ॥

અથવા

અણુધ્યમ્ચ મહદધ્યમ્ચ શાસ્ત્રેભ્યઃ કુશલો નરઃ ।

સર્વતઃ સ્પર્માદદ્યાત્ પુણ્યેભ્યઃ ઇવ પટપટઃ ॥

[4]

* અધોલિખિતાનાં પ્રશ્નનાનામ્ ઉત્તરાણિ માતૃમાધ્યાનાં લિખત ।

- 6) કોથ શૂન્ય આશસની ચેત્રી કે શત્રુતા અંગે દ્રૌપદી શું કહે છે ?

- 7) હાથી અને કૂતરા વચ્ચે શો ભેદ છે ?

* શ્લોકસ્ય પૂર્તિઃ વિશેષા ।

- 8) યથાન્નં મધુ મહત્ ॥

* अर्थविस्तारं कुरुत ।

- 9) नाहं वैकुण्ठराजोऽस्मि कैलासाधिपतिर्न वा ।
लोकानां हितकारि यत् ज्ञेयं रूपं तदेव मे ॥

विभाग - C

* समीक्षात्मिकां टिप्पणीं लिखत ।

[6]

- 10) भोजनना प्रकारे

अथवा

वसंत सेनाना आगमनना सभाचार आपवानी चेटनी युक्ति.

- 11) महर्षि दयानंदनं प्रारंभिक जीवन

* ससंदर्भ स्पष्टीकरणं कुरुत ।

I
[6]

- 12) नोत्सर्पेत न शुष्येत सरिद्धिः इव सागरः ।

- 13) तीक्ष्णता कुशाग्रेषु न स्वभावेषु ।

अथवा

ज्ञेयं रूपं तदेव मे ।

* विवरणात्मिकां टिप्पणीं लिखत ।

- 14) सुरतरूः

- 15) द द द इति

* પરિચયાત્મિકાં દિવ્યજ્ઞી સિદ્ધાંત । વિભાગ - D

16) રમ્યા રામાયણી કથા

અથવા

ગદ્યકાર - મહાકવિ બાણ

17) હિતોપદેશ:

અથવા

રઘુવંશમ્

18) મહર્ષિ ચરક:

* સૂચનાનુસારં કુરુત ।

19) અમ્ણિશિલાન્યાય:- સમજાવો

20) અર્થાન્તરન્યાસ - અલંકાર સોદાહરણ સમજાવો

~~21~~ શાર્દૂલવિક્રીડિતમ્ - છંદ સોદાહરણ સમજાવો

❧❧❧